

عنوان

سم شناسی بالینی

نویسندگان

دکتر وحید قمیری نژاد

دکتر همایون ملکی

دکتر حمید رضا محمدی

دکتر عباس عیسوند

دکتر وحید هادی

دکتر رادمهر کاظمی

خانم سپیده محمدی گل افشانی

- عنوان و نام پدیدآور : سم‌شناسی بالینی/نویسندگان وحید قنبری نژاد ... [و دیگران].
 مشخصات نشر : تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی اولین ها، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهری : ۷۷۰ص: مصور(رنگی).
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۲۰-۳۱-۴/ریال ۸۰۰۰۰۰۰
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی :
 یادداشت : نویسندگان وحید قنبری نژاد، همایون ملکی، حمیدرضا محمدی، عباس عیسوند، وحید هادی، رادمهر کاظمی، خانم سپیده محمدی گل افشانی.
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : سم‌شناسی
 Toxicology
 شناسه افزوده : قنبری نژاد، وحید، ۱۳۶۸ -
 رده بندی کنگره : RA۱۲۱۱
 رده بندی دیویی : ۶۱۵/۹
 شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۶۵۵۳۳
 اطلاعات رکورد : فیبا
 کتابشناسی :

تهران. میدان انقلاب. بعد از منبری جاوید ساختمان افق پلاک ۱۳۶۰ واحد ۱۵ - ۰۹۱۲۲۳۷۴۷۱۵ -
 -۶۶۴۸۰۴۶۸

عنوان: سم شناسی بالینی

نویسندگان: وحید قنبری نژاد، همایون ملکی، حمیدرضا محمدی، عباس عیسوند، وحید هادی،
 رادمهر کاظمی، سپیده محمدی گل افشانی
 نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲

انتشارات اولین ها- www.zolalesabz.ir

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: مجد

قیمت: ۸۰۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۲۰-۳۱-۴

پیشگفتار

با توجه به گزارشات متعدد از مسمومیت با داروها و سموم و مرگ و میر ناشی از آن ها، سعی شده تا مطالعه ی این کتاب بتواند کمک شایسته ای به اهل فن برای تشخیص و درمان مسمومیت های شایع نماید.

متأسفانه آمار صحیح انواع مختلف مسمومیت ها در ایران در دسترس نیست تا بتوان آن ها را به ترتیب اهمیت مورد مطالعه قرار داد، ولی سعی بر آن شده است تا در این کتاب از توضیحات غیر کاربردی در ارتباط با داروها و سموم خوداری شده و فقط به روش های تشخیصی و درمان مسمومیت ها اشاره گردد.

با توجه به این که عوارض سمیت اغلب داروها و سموم، ناشی از مکانیسم فارماکولوژیک و تشدید اثر آن ها است، بنابراین در این مجموعه سعی شده به منظور جلوگیری از تکرار مطالب در مورد هر دارو به تنهایی، گروه های مربوطه بررسی و در صورتی که داروها یا سم دارای عوارض سمیت و روش درمانی خاصی باشد به صورت جداگانه نیز مطرح گردد.

امید است مطالب این کتاب برای دانشجویان پزشکی، پرستاری و داروسازی و تمام افرادی که به نحوی با بیماران مسموم سروکار دارند سودمند و قابل استفاده باشد.

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار.....
۳۹	فصل اول: فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک.....
۴۱	کلیات.....
۴۱	فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک.....
۴۳	توزیع مواد شیمیایی.....
۴۴	متابولیسم مواد شیمیایی.....
۴۶	دفع مواد شیمیایی.....
۴۷	فارماکودینامیک.....
۴۷	گیرنده‌های سلولی.....
۴۸	پیام رسانی عصبی.....
۵۱	فصل دوم: کلیات تشخیص و درمان.....
۵۳	تشخیص مسمومیت.....
۵۳	تشخیص نوع ماده مصرف شده.....
۵۴	مطالعات آزمایشگاهی.....
۵۵	یافته‌های حاصل از الکتروکاردیوگرافی.....
۵۵	یافته‌های رادیوگرافی.....
۵۶	آزمایشات سم شناسی.....
۵۶	پیش بینی پتانسیل سمیت.....
۵۷	بررسی و تعیین شدت مسمومیت.....
۵۷	درمان.....
۶۰	جلوگیری از جذب سم.....
۶۱	رفع مسمومیت با استفاده از آنتی دوت.....
۶۱	افزایش دفع سم.....
۶۵	فصل سوم: مکانیسم سمیت.....
۶۷	مکانیسم‌های سمیت.....
۷۰	جذب در مقابل حذف PRESYSTEMIC.....

- ۱۴۶..... ایندیکشن‌های همودیالیز در مسمومیت با فنوباریتال
- ۱۴۷..... مسمومیت با میپروبامات
- ۱۴۸..... مسمومیت با بوسپرون
- مسمومیت با کلسیم چنل بلاکرها (وراپامیل، دیلتیازم، آملودیپین، نیفدپین، نیکاردپین، نیمودیپین)
- ۱۴۸..... درمان
- ۱۵۰..... مسمومیت با بتابلاکرها
- ۱۵۲..... درمان
- ۱۵۴..... مسمومیت با سایر داروهای آنتی هیپرتنسیو
- ۱۵۷..... سیمپاتولیتیک‌ها
- ۱۵۷..... دیورتیک‌ها
- ۱۵۸..... مسمومیت با کلونیدین
- ۱۵۸..... تظاهرات بالینی مسمومیت
- ۱۵۹..... درمان
- ۱۶۰..... محرومیت از کلونیدین
- ۱۶۱..... مسمومیت با متیل دوبا
- ۱۶۱..... مسمومیت با پرازوسین و ترازوسین
- ۱۶۱..... مسمومیت با ماینوکسیدیل (LONITEN)
- مسمومیت با دیورتیک‌ها - هیدروکلروتیازید، ایندپامید (ناترلیکس)، فورزماید آمیلورید
- ۱۶۲..... (تدارید اچ)، اسپرونولاکتون و تریامترن اچ
- مسمومیت با (ANGIOTENSIN-CONVERTING ENZYME INHIBITORS)
- ۱۶۳..... (ACELS) - کپتوپریل، آنالاپریل و لیزینوپریل
- مسمومیت با (ANGIOTENSIN II RECEPTOR BLOCKERS (ARBs) - والزارتان
- ۱۶۴..... و لوزارتان
- ۱۶۵..... مسمومیت با نیتريت‌ها - ایزوسوربايد و نیتروگلیسرین
- ۱۶۸..... چند نکته
- ۱۶۸..... مسمومیت حاد با استامینوفن

۲۶۶	درمان مسمومیت با سرب در بیماران معتاد به تریاک
۲۶۷	مسمومیت با ترامادول
۲۶۷	فارماکوکینتیک ترامادول
۲۶۷	تظاهرات بالینی مسمومیت با ترامادول
۲۶۹	مسمومیت با متادون
۲۶۹	تظاهرات بالینی مسمومیت با متادون
۲۷۱	مسمومیت با لوپرامید
۲۷۱	تظاهرات بالینی مسمومیت با لوپرامید
۲۷۱	درمان مسمومیت با لوپرامید
۲۷۲	مسمومیت با نالترکسون
۲۷۲	محرک‌های دستگاه عصبی مرکزی
۲۷۲	فارماکولوژی محرک‌های دستگاه اعصاب مرکزی
۲۷۳	مسمومیت با اکستازی
۲۷۳	علائم مسمومیت با اکستازی
۲۷۳	مسمومیت با متیل فنیدیت (ریتالین)
۲۷۴	علائم مسمومیت با متیل فنیدیت (ریتالین)
۲۷۴	مسمومیت با شیشه (مت آمفتامین هیدروکلراید)
۲۷۵	علائم مسمومیت با شیشه (مت آمفتامین هیدروکلراید)
۲۷۶	کوکائین
۲۷۶	علائم مسمومیت با کوکائین
۲۷۷	حشیش
۲۷۷	ماری جوانا
۲۷۸	علائم مسمومیت با حشیش و مار جوانا
۲۷۸	LYSERGIC ACID DIETHYLAMIDE (LSD)
۲۷۹	علائم مسمومیت با LSD
۲۸۱	فصل ششم: مسمومیت با سموم و سایر مواد شیمیایی توکسیک
۲۸۳	مسمومیت با آلومینیوم فسفاید (قرص برنج)

۲۸۳	مکانیسم اثر قرص برنج
۲۸۴	علائم مسمومیت با آلومینیوم فسفاید (قرص برنج)
۲۸۶	مسمومیت با زینک فسفاید
۲۸۶	مکانیسم اثر زینک فسفاید
۲۸۶	علائم مسمومیت با زینک فسفاید
۲۸۸	مسمومیت با داروهای نظافت
۲۸۸	علائم مسمومیت با داروهای نظافت
۲۸۹	مسمومیت حاد با نفتالین
۲۸۹	علائم مسمومیت با نفتالین
۲۹۰	مسمومیت با پرمنگنات پتاسیم
۲۹۰	علائم مسمومیت با پرمنگنات پتاسیم
۲۹۱	فصل هفتم: مسمومیت با فلزات سنگین
۲۹۳	خواص و اثرات فلزات
۲۹۴	مشخصات عمومی فلزات
۲۹۶	ویژگی‌های عمومی جذب، توزیع، متابولیسم و دفع فلزات
۲۹۶	جذب و توزیع
۲۹۷	متابولیسم و ذخیره سازی
۲۹۸	دفع
۲۹۹	شلات کردن
۳۰۰	مکانیسم‌های کلی سمیت
۳۰۱	ضرورت در مقابل اثرات سمی
۳۰۲	سم شناسی فلزات خاص
۳۰۲	آرسنیک
۳۰۳	فاماگوکنتیک آرسنیک
۳۰۴	علائم مسمومیت با فلز آرسنیک
۳۰۶	درمان مسمومیت با فلز آرسنیک
۳۰۶	بریلیوم

- ب- طبقه بندی از نظر اعضای بدن حیوان که تحت تاثیر سم قرار می گیرد..... ۴۸۸
- ج- طبقه بندی از نظر ترکیب شیمیایی سم..... ۴۸۹
- اثرات سمی گیاهان بر ارگان های بدن..... ۴۸۹
- دستگاه گوارش..... ۴۸۹
- مسمومیت با دانه کرچک (CASTOR BEAN)..... ۴۹۰
- تظاهرات بالینی مسمومیت با دانه کرچک..... ۴۹۱
- درمان مسمومیت با دانه کرچک..... ۴۹۱
- مسمومیت با گل حسرت با سورنجان (COLCHICUM AUTOMANLE)..... ۴۹۲
- تظاهرات بالینی مسمومیت با گل حسرت با سورنجان..... ۴۹۳
- درمان با مسمومیت با گل حسرت با سورنجان..... ۴۹۳
- مسمومیت با هندوانه ابوجهل (حنظل) (CITRULLUS COLOCYNTHIS)..... ۴۹۴
- تظاهرات بالینی مسمومیت با هندوانه ابوجهل (حنظل)..... ۴۹۴
- درمان مسمومیت با هندوانه ابوجهل..... ۴۹۵
- مسمومیت با گیاه سنا (SENNA)..... ۴۹۵
- پوست..... ۴۹۵
- مسمومیت با گیاه دیفن باخیا (DIEFFENBACHIA)..... ۴۹۶
- درمان مسمومیت با گیاه دیفن باخیا..... ۴۹۷
- مسمومیت با گیاه کزل JOHRENIA PLATICARPA BOISS..... ۴۹۷
- مسمومیت با گیاه AMMI MAJUS L..... ۴۹۸
- سیستم قلبی - عروقی..... ۴۹۹
- مسمومیت با گیاه خرزهره (NERIUM OLEANDER)..... ۴۹۹
- تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه خرزهره..... ۵۰۰
- درمان مسمومیت با گیاه خرزهره..... ۵۰۱
- مسمومیت با گیاه خرزهره معطر (NERIUM INDICUM MILL)..... ۵۰۱
- مسمومیت با گیاه سیناش (خرزهره زرد) (THEVETIA PERUVIANA)..... ۵۰۲
- تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه سیناش (خرزهره زرد)..... ۵۰۲
- درمان مسمومیت با گیاه سیناش (خرزهره زرد)..... ۵۰۲

- ۵۰۳.....مسمومیت با گیاه دارواش (MISTLETOE)
- ۵۰۳.....تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه دارواش
- ۵۰۳.....درمان مسمومیت با گیاه دارواش
- ۵۰۴.....سیستم عصبی
- ۵۰۴.....مسمومیت با داتوره (DATURA STRAMONIUM)
- ۵۰۵.....تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه داتوره
- ۵۰۵.....درمان مسمومیت با گیاه داتوره
- ۵۰۶.....مسمومیت با بنگ دانه (بذرالبنج) (HYOSCYAMUS NIGER)
- ۵۰۷.....تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه بنگ دانه (بذرالبنج)
- ۵۰۸.....مسمومیت با آتروپا بلادونا (ATROPA BELLADONNA) -شاییزک
- ۵۰۹.....تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه آتروپا بلادونا
- ۵۰۹.....مسمومیت با گیاه شاه دانه (HEMIP)
- ۵۰۹.....تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه شاه دانه
- ۵۱۰.....درمان مسمومیت با گیاه شاه دانه
- ۵۱۰.....مسمومیت با گیاه شوکران کبیر (POISON HEMLOCK)
- ۵۱۱.....تظاهرات بالینی مسمومیت با گیاه شوکران کبیر
- ۵۱۱.....درمان مسمومیت با گیاه شوکران کبیر
- ۵۱۱.....مسمومیت با گیاه شوکران آبی (WATER HEMLOCK)
- ۵۱۱.....مسمومیت با گیاه کورار (CURARE)
- ۵۱۲.....مسمومیت با کاهوی وحشی (LACTUCA VIRSA)
- ۵۱۳.....مسمومیت با گیاه زبان در قفا (DELPHINIUM)
- ۵۱۴.....مسمومیت با بذر درخت گل ابریشم (ALBIZIA JULIBRISSIN)
- ۵۱۴.....مسمومیت با میوه درخت هفت کول (بداغ) (VIBURNUM LANTANA L)
-مسمومیت با میوه درخت سیاه توسه (RHAMNUS FRANGULA, FRANGULA)
- ۵۱۵.....(ALNUS)
- ۵۱۶.....مسمومیت با میوه درخت خاس (ILER SPINIGERA)
- ۵۱۷.....مسمومیت با میوه سرخاب کولی (PHYTOLACCA AMERICANA)

- تظاهرات بالینی گزش صدپا..... ۶۰۷
- درمان..... ۶۰۸
- مکانیسم گزش‌های غیر سمی در بندپایان (رطیل - شبه عنکبوت‌های سولفوجه - مورچه‌ها)..... ۶۰۸
- گزش رطیل‌ها..... ۶۰۹
- گزش شبه عنکبوت‌های سولفوجه..... ۶۱۰
- گزش مورچه‌ها..... ۶۱۱
- مکانیسم ترشحات سمی در بندپایان..... ۶۱۲
- سوسک‌های تاول‌زا..... ۶۱۲
- مکانیسم اثر موهای سمی و مواد حساسیت‌زا در بندپایان..... ۶۱۳
- مارگزیدگی..... ۶۱۵
- توزیع جغرافیایی مارها در جهان..... ۶۱۷
- ویژگی‌های کلی مارها..... ۶۱۷
- انواع مارها..... ۶۱۸
- نحوه شناسایی مارها..... ۶۲۱
- الف) مارهای غیرسمی (آگلیفا)..... ۶۲۱
- ب) مارهای نیمه سمی (اوپیستوگلیفا)..... ۶۲۱
- ج) مارهای سمی..... ۶۲۲
- تشخیص افتراقی مارهای سمی از غیرسمی..... ۶۲۲
- سم (زهر) مار..... ۶۲۴
- سم..... ۶۲۵
- گزشیدگی..... ۶۲۵
- گزشیدگی سمی..... ۶۲۶
- زهر مار و انواع آن..... ۶۲۶
- اجزای تشکیل‌دهنده ی زهر مار..... ۶۲۶
- مهم‌ترین اجزای تشکیل‌دهنده زهر مار (با تأثیرات بالینی قابل توجه)..... ۶۲۷
- آنزیم‌های ضد انعقادی..... ۶۲۷
- عوامل هموراژین..... ۶۲۷

- عوامل سیتولیتیک یا نکروتیک..... ۶۲۷
- فسفولیپاز A_۲ همولیتیک و میولیتیک..... ۶۲۷
- نوروتوکسین‌های پیش سیناپتیک..... ۶۲۷
- علائم بالینی..... ۶۲۸
- مارگزیدگی..... ۶۲۸
- مارهای بومی ایران..... ۶۳۰
- طبقه بندی مارها در ایران..... ۶۳۱
- خانواده‌ی الاپیده با ۲ گونه ی خطرناک..... ۶۳۱
- خانواده وپیریده با ۱۲ گونه ی خطرناک..... ۶۳۲
- خانواده کروتالیده با ۱ گونه خطرناک..... ۶۳۳
- خانواده هیدروفیده با ۱۰ گونه ی خطرناک..... ۶۳۳
- مارهای دریایی..... ۶۳۳
- مارهای نیمه سمی..... ۶۳۴
- مارهای غیر سمی..... ۶۳۴
- نحوه تشخیص مارگزیدگی..... ۶۳۵
- درجه بندی شدت مارگزیدگی..... ۶۳۷
- درمان مارگزیدگی..... ۶۳۷
- پیشگیری و درمان واکنش های حساسیتی ناشی از تزریق سرم ضد مار..... ۶۴۱
- درمان های جانبی مارگزیدگی..... ۶۴۳
- تسکین درد..... ۶۴۳
- تجویز آنتی بیوتیک..... ۶۴۳
- تجویز کورتیکواستروئید..... ۶۴۳
- پیشگیری از کزاز..... ۶۴۳
- حمایت تنفسی..... ۶۴۳
- تزریق فرآورده های خونی..... ۶۴۳
- درمان تاول های موضعی..... ۶۴۴
- سندرم کمپارتمان..... ۶۴۴

۷۰۸	اوکادائیک اسید (OKADAIC ACID) (OA)
۷۰۸	مکانیسم فعالیت اوکادائیک اسید
۷۰۹	نتیجه گیری
۷۱۲	مهم ترین توکسین های باکتریایی دریا
۷۱۲	مقدمه
۷۱۲	تعریف توکسین
۷۱۳	توکسین های باکتریایی
۷۱۴	نقش باکتری های همزیست در تولید متابولیت های ثانویه
۷۱۵	تترودوتوکسین (TTX)
۷۱۷	مکانیسم فعالیت تترودوتوکسین
۷۱۷	اهمیت تترودوتوکسین در پزشکی
۷۱۸	نئوسوروگاتوکسین (NEOSURUGATOXIN) (NSTX)
۷۱۸	پالی توکسین (PALYTOXIN) (PTX)
۷۱۹	مکانیسم فعالیت پالی توکسین
۷۱۹	توکسین های سیانوباکتری ها
۷۲۰	نحوه اثر توکسین های سیانوباکتریایی
۷۲۰	نوروتوکسین ها
۷۲۲	استفاده پزشکی آناوتوکسین
۷۲۴	نتیجه گیری
۷۲۵	آسیب با سنگ ماهیان (STONEFISH)
۷۲۵	مقدمه
۷۲۶	خصوصیات بیولوژیک و مورفولوژیک
۷۲۸	زهرشناسی
۷۲۹	تظاهرات بالینی موضعی و سیستمیک
۷۳۰	درمان
۷۳۷	مسمومیت با کونوتوکسین دار در نرم تن CONUS CORONATUS
۷۳۷	مقدمه

۷۳۹	توکسینولوژی مارهای دریایی
۷۳۹	مقدمه
۷۳۹	طبقه بندی مارها از نظر سمیت زایی
۷۴۰	طبقه بندی مارهای سمی
۷۴۲	مارهای خانواده هیدروفیده (HYDROPHIS)
۷۴۳	طبقه بندی مارهای دریایی بر اساس الگوی تغذیه ای
۷۴۳	تغذیه کننده های کف رو
۷۴۴	گونه های شناور (پلاژیک)
۷۴۴	مارهای دریایی خلیج فارس
۷۴۴	مار دریایی پوزه دار (ENHYDRINA SCHISTOSE)
۷۴۵	مار دریایی حلقه دار (HYDROPHIS CYANOCINCTUS)
۷۴۶	مار دریایی خلیج فارس (HYDROPHIS LAPEMOIDES)
۷۴۶	مار دریایی زرد (HYDROPHIS SPIRALIS)
۷۴۷	مار دریایی سر کوچک (HYDROPHIS GRACILIS)
۷۴۸	مار دریایی شاو (LAPEMIS CURTUS)
۷۴۹	زهرمار
۷۵۰	اثرات بیوشیمیایی و مورفولوژیکی زهر مارهای دریایی
۷۵۰	اثرات گاز گرفتگی توسط مار دریایی
۷۵۱	راه های پیشگیری
۷۵۱	امداد و درمان اولیه
۷۵۴	مسمومیت با توتیای دریایی
۷۵۴	مقدمه
۷۵۵	شاخه خارپوستان (ECHINODERMA)
۷۵۶	توتیای دریایی (SEA URCHIN)
۷۵۷	توکسین ها و دیگر ترکیبات فعال توتیای دریایی
۷۵۷	مسمومیت و درمان
۷۶۴	گزش ماهی های سمی آکواریوم